

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 29.6.2018
COM(2018) 508 final

**RAPPORT TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW, LILL-
KUNSILL, LILL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW U LILL-
KUMITAT TAR-REĠJUNI**

**dwar l-evalwazzjoni *interim* tal-implimentazzjoni tal-Programm ta' Drittijiet,
Ugwaljanza u Ċittadinanza 2014-2020**

{SWD(2018) 358 final} - {SWD(2018) 359 final}

RAPPORT TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW U LILL-KUNSILL, LILL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW U LILL-KUMITAT TAR-REĠJUNI

dwar l-evalwazzjoni *interim* tal-implimentazzjoni tal-Programm ta' Drittijiet, Ugwaljanza u Ċittadinanza 2014-2020

Il-Programm ta' Drittijiet, Ugwaljanza u Ċittadinanza¹ tnieda f'mument partikolarment diffiċli għall-UE, fi żmien li fih l-effetti tal-kriżi ekonomika kienu rriżultaw fi tnaqqis ġenerali fl-ammont ta' finanzjament u riżorsi nazzjonali disponibbli għal kwistjonijiet soċjali u tad-drittijiet tal-bniedem. Sa mill-2014, il-Programm ilu bl-għan li jiżviluppa ulterjorment Ewropa ta' drittijiet u ugwaljanza f'konformità mal-Istrateġija Ewropa 2020².

Dan ir-rapport jistabbilixxi r-riżultati ta' nofs it-terminu miksuba mill-Programm u l-aspetti kwalitattivi u kwantitattivi tal-implimentazzjoni tiegħu, kif jirrikjedi l-Artikolu 13(2)(b) tar-Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jistabbilixxi l-Programm REC għall-perjodu 2014-2020³.

Il-perjodu referenzjarju għall-evalwazzjoni *interim* huwa l-ewwel nofs taż-żmien tal-implimentazzjoni tal-Programm, mill-2014 sa nofs l-2017. L-evalwazzjoni kopriet il-programmi ta' hidma annwali tal-2014, l-2015 u l-2016. Il-programm ta' hidma tal-2017, min-naħa l-oħra, ġie analizzat primarjament f'termini ta' tfassil u struttura, iżda mhux f'termini ta' eżekuzzjoni.

Dan ir-rapport huwa bbażat fuq is-sejbiet tal-evalwazzjoni⁴ li hejjiet il-Kummissjoni Ewropea appoġġata minn evalwazzjoni ġestita b'mod estern⁵.

1. INTRODUZZJONI U SFOND

Il-Programm ta' Drittijiet, Ugwaljanza u Ċittadinanza 2014-2020 issostitwixxa l-programmi fis-sehħ fil-Perjodu ta' programmazzjoni 2007-2013, jiġifieri l-Programm Daphne III, il-Programm għad-Drittijiet Fundamentali u għaċ-Ċittadinanza u l-Programm Progress⁶.

Il-Programm attwali ġie stabbilit mir-Regolament (UE) Nru 1381/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill.

Ir-Regolament jistabbilixxi l-**objettiv ġenerali** tiegħu bħala dak li:

- Jikkontribwixxi għal aktar żvilupp ta' spazju, fejn l-ugwaljanza u d-drittijiet tal-persuni, kif stabbilit fit-TUE, it-TFUE, il-Karta u f'konvenzjonijiet internazzjonali tad-drittijiet

¹ Ir-Regolament (UE) 1381/2013 tas-17 ta' Diċembru 2013 li jistabbilixxi Programm ta' Drittijiet, Ugwaljanza u Ċittadinanza għall-perjodu 2014 sa 2020 (ĠU L 354, 28.12.2013).

² Għal aktar informazzjoni dwar l-Istrateġija Ewropa 2020, ara https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester/framework/europe-2020-strategy_mt.

³ Ir-Regolament (UE) 1381/2013 tas-17 ta' Diċembru 2013 li jistabbilixxi Programm ta' Drittijiet, Ugwaljanza u Ċittadinanza għall-perjodu 2014 sa 2020, (ĠU L 354, 28.12.2013).

⁴ Dokument ta' Hidma tal-Persunal tal-Kummissjoni li jakkumpanja r-rapport dwar l-evalwazzjoni *interim* tal-implimentazzjoni tal-Programm ta' Drittijiet, Ugwaljanza u Ċittadinanza 2014-2020.

⁵ Evalwazzjoni *interim* tal-Programm ta' Drittijiet, Ugwaljanza u Ċittadinanza 2014-2020, Ernst & Young Financial-Business Advisors, Rapport Finali, April 2018, ippubblikat.

⁶ Il-Kummissjoni Ewropea (2015), Evalwazzjoni *ex-post* tal-hames programmi implimentati fl-ambitu tal-perspettiva finanzjarja 2007-2013 – ir-Rapport Finali. L-evalwazzjoni tal-programm speċifiku: Il-Programm Daphne, http://ec.europa.eu/justice/grants1/files/expost_evaluations_2007_2013/daphne_programme_evaluation_final_report.pdf; L-evalwazzjoni tal-programm speċifiku: Drittijiet Fundamentali u Ċittadinanza, http://ec.europa.eu/justice/grants1/files/expost_evaluations_2007_2013/frc_programme_evaluation_final_report.pdf; Evalwazzjoni *ex-post* tal-Programm għall-impjegi u s-solidarjetà soċjali – PROGRESS 2007-2013 u rakkomandazzjonijiet għall-programmi ta' wara PROGRESS 2014-2020 <http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=12610&langId=en>.

tal-bniedem li l-Unjoni aderixxiet magħhom, jiġu promossi, protetti u implimentati b'mod effettiv.

L-ghanijiet speċifiċi tiegħu huma li:

- jippromovi l-implimentazzjoni effettiva tal-prinċipju ta' nondiskriminazzjoni minhabba s-sess, ir-razza jew l-origini etnika, ir-religjon jew twemmin, id-diżabbiltà, l-età jew l-orjentazzjoni sesswali, u li jiġi rispettat il-prinċipju ta' nondiskriminazzjoni fuq il-bażi prevista fl-Artikolu 21 tal-Karta;
- jipprevjeni u jiġġieled ir-razziżmu, il-ksenofobija, l-omofobija u forom oħra ta' intolleranza;
- jippromovi u jipproteġi d-drittijiet ta' persuni b'diżabbiltà;
- jippromovi l-ugwaljanza bejn in-nisa u l-irġiel u li jtejjeb l-integrazzjoni bejn is-sessi;
- jipprevjeni u jiġġieled il-vjolenza kontra t-tfal, iż-żgħażaġh u n-nisa, kif ukoll il-vjolenza kontra gruppi oħra f'riskju;
- jippromovi u jipproteġi d-drittijiet tat-tfal;
- jikkontribwixxi fl-iżgurar tal-ogħla livell ta' protezzjoni tal-privatezza u d-data personali;
- jippromovi u jsaħħah l-eżerċizzju tad-drittijiet li jirriżultaw miċ-ċittadinanza tal-Unjoni;
- jagħti s-setgħa lill-individwi fil-kapaċità tagħhom ta' konsumaturi jew intraprendituri fis-suq intern biex jinfurzaw id-drittijiet tagħhom li jirriżultaw mil-ligi tal-Unjoni, wara li jikkunsidraw il-proġetti ffinanzjati taħt il-Programm tal-Konsumatur.

Il-Programm huwa implimentat mill-Kummissjoni Ewropea permezz ta' ġestjoni ċentralizzata diretta.

Ġeografikament, l-Istati Membri kollha tal-UE huma eliġibbli li jieħdu sehem fil-Programm. Il-pajjiżi tal-Assoċjazzjoni Ewropea tal-Kummerċ Hieles, il-pajjiżi kandidati u l-pajjiżi kandidati potenzjali jistgħu wkoll jieħdu sehem fil-Programm, jekk ikunu ssodisfati ċerti kundizzjonijiet. L-Iżlanda ssiehbet mal-oġettivi speċifiċi kollha tal-Programm filwaqt li l-Liechtenstein jipparteċipa biss f'dawk relatati man-nondiskriminazzjoni, ir-razziżmu, il-ksenofobija, id-drittijiet tal-persuni b'diżabbiltà u l-ugwaljanza bejn in-nisa u l-irġiel.

2. ELEMENTI EWLENIN U L-IMPLIMENTAZZJONI TAL-PROGRAMM

Skont l-Artikolu 5 tar-Regolament, **il-Programm jappoġġa firxa wiesgħa ta' attivitajiet** bħal attivitajiet analitiċi, taġlim reċiproku, kooperazzjoni, attivitajiet ta' sensibilizzazzjoni u disseminazzjoni, attivitajiet ta' taħriġ u azzjonijiet ta' appoġġ għall-atturi prinċipali li l-attivitajiet tagħhom jikkontribwixxu għall-implimentazzjoni tal-oġettivi speċifiċi tiegħu. Il-Programm jappoġġa wkoll **organizzazzjonijiet** attivi fil-qasam tad-drittijiet soċjali u tal-bniedem fl-Ewropa, bħal: networks Ewropej; organizzazzjonijiet pubbliċi jew privati, li normalment mhumx orjentati lejn il-profitt; awtoritajiet nazzjonali, reġjonali u lokali fl-Istati Membri tal-UE; organizzazzjonijiet nongovernattivi; universitajiet u istituzzjonijiet ta' riċerka kif ukoll organizzazzjonijiet internazzjonali.

F'termini ta' **gruppi fil-mira**, intizi bħala l-gruppi li jistgħu jibbenefikaw, direttament billi jieħdu sehem fl-attivitajiet ta' tal-Programm jew indirettament mill-implimentazzjoni tal-

Programm, l-awtoritajiet pubbliċi, l-organizzazzjonijiet nongovernattivi u entitajiet oħra ta' riċerka kkonċernati mill-ilħuq tal-oġġettivi tal-Programm huma wkoll fost il-benefiċjarji tal-Programm. Il-gruppi fil-mira huwa wkoll iċ-ċittadini kollha, billi l-oġġettivi u l-inizjattivi tal-Programm għandhom l-għan li jippromwovu, jipproteġu u jimplimentaw b'mod effettiv l-ugwaljanza u d-drittijiet tal-persuni, b'mod partikolari ta' dawk soġġetti għal diskriminazzjoni, intolleranza jew vjolenza, inklużi l-migranti u l-minoranzi.

Kif previst mir-Regolament, il-Programm juża għotjiet ta' azzjoni, għotjiet operattivi u azzjonijiet ta' akkwist bħala l-mekkaniżmi prinċipali tal-finanzjament biex jappoġġa proġetti relatati mal-oġġettivi tiegħu. Filwaqt li l-għotjiet ta' azzjoni normalment idumu sentejn, permezz tal-għotjiet operattivi annwali, il-Programm jiffinanzja networks Ewropej attivi fl-oqsma segwenti: in-nondiskriminazzjoni; ir-razziżmu, il-ksenofobija, l-omofobija jew forum oħra ta' intolleranza; id-diżabbiltajiet; l-ugwaljanza bejn in-nisa u l-irġiel; il-prevenzjoni ta' kull forma ta' vjolenza u l-għieda kontra l-vjolenza, u l-promozzjoni tad-drittijiet tat-tfal.

2.1. L-oġġettivi speċifiċi tal-Programm:

• Objettiv speċifiku 1: jippromovi n-nondiskriminazzjoni

Il-Programm jappoġġa proġetti li għandhom l-għan tal-prevenzjoni u l-għieda tad-diskriminazzjoni minhabba s-sess, ir-razza jew l-oriġini etnika, ir-religjon jew twemmin, id-diżabbiltà, l-età jew l-orjentazzjoni sesswali. B'mod partikolari, il-promozzjoni tal-integrazzjoni tar-Rom huwa suġġett ewlieni ta' dan l-oġġettiv speċifiku. F'dan ir-rigward, il-Programm ta' Drittijiet, Ugwaljanza u Ċittadinanza jappoġġa l-Pjattaformi Nazzjonali tar-Rom u jaħdem f'kooperazzjoni mill-qrib ma' Stati Membri tal-UE u l-Punti ta' Kuntatt Nazzjonali tagħhom għar-Rom u flimkien mal-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili attivi dwar in-nondiskriminazzjoni u l-integrazzjoni tar-Rom. Il-Programm jiffinanzja wkoll l-attivitajiet tan-Netwerk Ewropew għall-Korpi tal-Ugwaljanza. Il-kompitu ewlieni ta' dan in-netwerk jinkludi t-tishih tal-kooperazzjoni u l-iskambju tal-informazzjoni bejn il-Korpi Nazzjonali tal-Ugwaljanza nominati mill-Istati Membri dwar suġġetti relatati man-nondiskriminazzjoni.

• Objettiv speċifiku 2: Jipprevjeni u jiġġielew ir-razziżmu, il-ksenofobija, l-omofobija u forum oħra ta' intolleranza

Il-proġetti ffinanzjati f'dan il-qasam jikkontribwixxu għall-implimentazzjoni aħjar tal-leġislazzjoni eżistenti tal-UE fl-Istati Membri u għall-assistenza tal-vittmi ta' reati ta' mibegħda u incitament għall-mibegħda. B'mod partikolari, l-attivitajiet iffinanzjati jappoġġaw il-protezzjoni tar-refuġjati u tal-migranti kontra l-mewġa ta' populizmu, estremiżmu u intolleranza.

• Objettiv speċifiku 3: Jippromovi d-drittijiet ta' persuni b'diżabbiltà

L-għan operazzjonali ta' dan l-oġġettiv speċifiku huwa li tizdied is-sensibilizzazzjoni u l-implimentazzjoni aħjar tad-drittijiet tal-persuni b'diżabbiltà biex dan iwassal għal tnaqqis fl-ostakli, għas-sehem shih tagħhom fis-soċjetà u għat-tgawdija tad-drittijiet tagħhom. Dan isir l-aktar permezz tal-għotjiet operattivi li jappoġġaw l-attivitajiet ta' networks fuq livell Ewropew li jippromovu d-drittijiet tal-persuni b'diżabbiltà u permezz ta' attivitajiet ta' akkwist li jiffukaw fuq il-għir tad-data, it-taħriġ u l-attivitajiet ta' sensibilizzazzjoni. Fl-ambitu tal-programm ta' hidma annwali tal-2014, tnediet il-Karta tad-Diżabbiltà tal-UE ⁷

⁷ Għal aktar informazzjoni dwar il-Karta tad-Diżabbiltà tal-UE, ara <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1139&langId=mt>.

b'appoġġ mill-Programm sabiex ikun iffacilitat l-ivvjaġġar transfruntiera għall-persuni b'diżabbiltà.

- **Obiettiv speċifiku 4: Jippromwovi l-ugwaljanza bejn in-nisa u l-irġiel**

Il-Programm jippromwovi proġetti ta' appoġġ biex l-Istati Membri u l-partijiet ikkonċernati rilevanti jżidu l-bilanċ bejn is-sessi fl-isferi kollha tal-ħajja, speċjalment fit-teħid ta' deċiżjonijiet ekonomiċi u li jippromwovu l-indipendenza ekonomika ugwali tal-irġiel u tan-nisa. Il-finanzjament taħt dan l-obiettiv għandu wkoll l-għan li jikkontribwixxi għat-tnaqqis tad-disparitajiet bejn is-sessi fil-pagi, fil-qligħ u fil-pensjonijiet.

- **Obiettiv speċifiku 5: Jipprevjeni u jiġġieled il-vjolenza kontra t-tfal, iż-żgħażaġh u n-nisa, kif ukoll il-vjolenza kontra gruppi ohra f'riskju**

Il-Programm jiffinanzja qabelxejn proġetti li jgħinu fil-protezzjoni u l-appoġġ tal-aktar vittmi vulnerabbli tal-vjolenza, bħan-nisa u t-tfal, kif ukoll attivitajiet ta' sensibilizzazzjoni u ta' prevenzjoni tal-vjolenza, filwaqt li jinvolvi lill-organizzazzjonijiet nongovernattivi li jahdmu fuq il-post. Jagħti wkoll appoġġ għat-trattament tal-awturi tal-vjolenza. It-tishih tas-sistemi ta' protezzjoni tat-tfal hija waħda mill-prijoritajiet tal-Kummissjoni u l-Programm jappoġġa d-drittijiet tat-tfal migranti billi jiffinanzja għaqdiet internazzjonali li jahdmu direttament għal dawn it-tfal kif ukoll magħhom.

- **Obiettiv speċifiku 6: Jippromwovi d-drittijiet tat-tfal**

Id-drittijiet tat-tfal jingħataw promozzjoni permezz ta' proġetti li jiffukaw fuq il-ġustizzja li tiegħu ħsieb l-interessi tat-tfal u fuq il-protezzjoni tat-tfal vulnerabbli (bħat-tfal li joħorġu mis-sistemi ta' foster care u tfal f'kunflitt mal-ligi), billi jingħata appoġġ, b'mod partikolari, għal attivitajiet ta' taħriġ għall-impjegati taċ-ċivil, organizzazzjonijiet nongovernattivi u avukati involuti f'ħidma magħhom.

- **Obiettiv speċifiku 7: Jipproteġi l-privatezza u d-data personali**

Fir-rigward tal-protezzjoni tad-data, il-Programm huwa s-sors prinċipali ta' finanzjament tal-UE. L-attivitajiet imwettqa f'dan l-obiettiv speċifiku huma marbuta ferm mar-Riforma tal-Protezzjoni tad-Data⁸, adottata fl-2016. Bis-saħħa ta' dan l-obiettiv, il-Programm għandu fil-mira tiegħu li jiffinanzja proġetti biex jappoġġa, b'mod partikolari, it-traspożizzjoni u l-implimentazzjoni mill-Istati Membri tal-leġiżlazzjoni l-ġdida dwar il-protezzjoni tad-data u t-taħriġ tal-awtoritajiet tal-protezzjoni tad-data u tal-uffiċjali tal-protezzjoni tad-data.

- **Obiettiv speċifiku 8: Iċ-ċittadinanza tal-UE**

Il-Programm jiffinanzja proġetti, b'mod partikolari attivitajiet ta' sensibilizzazzjoni, li fil-mira tagħhom għandhom it-trawwim tal-inkluzjoni taċ-ċittadini tal-UE fil-ħajja ċivika u politika tal-UE. Għaldaqstant, dan jappoġġa proġetti li jistgħu jgħinu liċ-ċittadini biex isiru aktar konxji tad-drittijiet tagħhom frott iċ-ċittadinanza tal-Unjoni. Il-kampanji ta' informazzjoni dwar id-drittijiet taċ-ċittadinanza tal-UE huma ffinanzjati bis-saħħa ta' dan l-obiettiv speċifiku u tingħata attenzjoni partikolari lid-drittijiet elettorali tagħhom fid-dawl tal-elezzjonijiet Ewropej tal-2019.

- **Obiettiv speċifiku 9: Id-drittijiet tal-konsumaturi jew tal-intraprendituri**

Il-Programm jiffinanzja wkoll proġetti li jappoġġaw lill-individwi fil-kapaċità tagħhom bħala konsumaturi jew intraprendituri fis-suq intern sabiex jinfurzaw id-drittijiet tagħhom li jirriżultaw mid-dritt tal-UE. Il-fondi tal-UE f'dan il-qasam għandhom l-għan li

⁸ Għal aktar informazzjoni dwar ir-Riforma tal-Protezzjoni tad-Data, ara https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection_mt.

jikkontribwixxu għaż-żieda tal-għarfien u tas-sensibilizzazzjoni tad-drittijiet tal-konsumaturi, b'mod speċjali fis-suq diġitali.

2.2. Baġit

Il-baġit totali għall-Programm għall-perjodu 2014-2020 huwa **EUR 439 473 000**. L-ogħla rata ta' impenn (94,91 %) intlaħqet fl-2016 (ara t-Tabella 1). Skont is-sorsi disponibbli, il-Programm ta' Drittijiet, Ugwaljanza u Ċittadinanza jalloka madwar 23 % tar-riżorsi disponibbli għall-azzjonijiet ta' akkwist, għalkemm id-distribuzzjoni bejn l-oġġettivi speċifiċi tiegħu mhijiex omoġenja⁹.

Tabella 1: L-impenn annwali tal-Programm REC 2014 – 2016

Sena	Ammont impenjat (f'EUR)
2014	49 719 588,56
2015	48 621 670,69
2016	55 854 156,79
Total 2014-2016	154 195 416,04

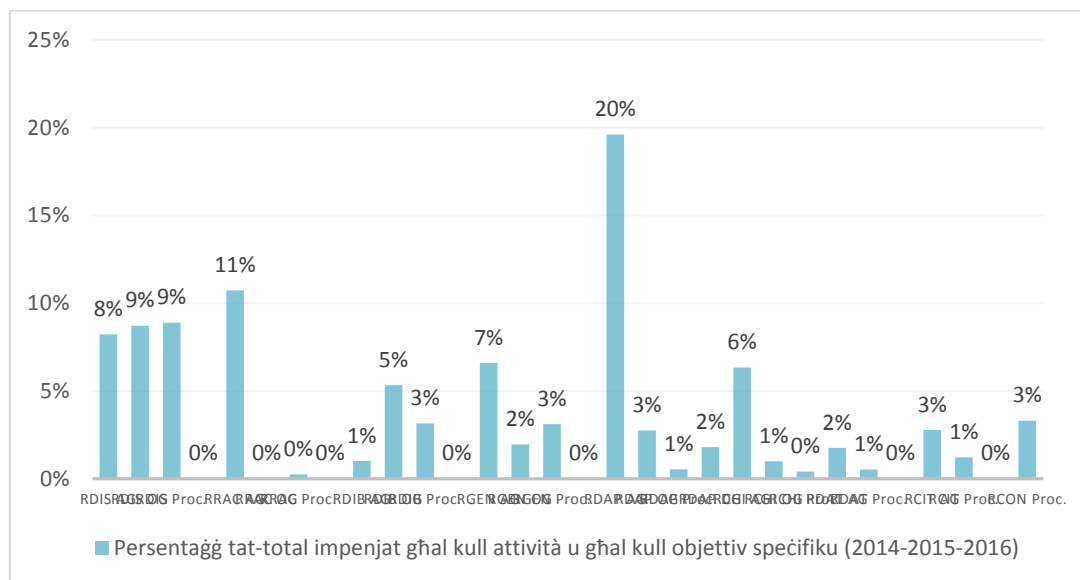
Sorsi: Rapporti ta' monitoraġġ annwali (rapporti dwar l-implimentazzjoni tal-Pjanijiet ta' Hidma Annwali u l-Bażi tad-data tal-Proġetti għall-2016)

B'mod ġenerali, il-biċċa l-kbira tar-riżorsi allokatu għall-ġotjiet ġew impenjati (b'rata ta' impenn ta' madwar 90 %).

F'termini ta' ammonti ppjanati, l-akbar oġġettiv speċifiku huwa dak dwar il-prevenzjoni tal-vjolenza kontra t-tfal, segwit minn dak dwar in-nondiskriminazzjoni. Dawn iż-żewġ oġġettivi flimkien jassorbu aktar minn 20 % tal-baġit impenjat (26 %). Min-naħa l-oħra, dejjem f'termini tal-ammont ippjanat, l-iżgħar oġġettivi speċifiċi huma dawk dwar id-drittijiet tat-tfal, iċ-ċittadinanza tal-UE, il-protezzjoni tal-konsumaturi u l-protezzjoni tad-data.

B'mod speċifiku, il-baġit impenjat għall-ġotjiet inqasam bejn l-oġġettivi speċifiċi tal-Programm kif spjegat fl-[Illustrazzjoni 1](#) hawn taht.

Illustrazzjoni 1: Baġit impenjat għal kull tipoloġija ta' intervent skont l-oġġettiv speċifiku

Sors: Rapporti annwali dwar l-implimentazzjoni tal-programmi ta' hidma annwali għall-2014 u għall-2015, siltiet mill-Proġett għall-2016. AG (ġotjiet ta' azzjoni), OG (ġotjiet operattivi), PROC (azzjonijiet ta' akkwist), RCHI (Jippromwovi d-drittijiet tat-tfal), RCIT (Jippromwovi d-drittijiet li jirriżultaw miċ-ċittadinanza tal-Unjoni), RCON (Jinforza d-drittijiet tal-konsumaturi), RDAP (Jipprevjeni l-vjolenza kontra t-tfal, iż-żgħira u n-nisa, kif ukoll il-vjolenza kontra gruppi oħra f'riskju), RDAT (Jiżgura l-ogħla livell ta' protezzjoni tad-data), RDIS (Jippromwovi n-nondiskriminazzjoni), RDIB (Jippromwovi d-drittijiet ta' persuni b'diżabbiltà), RGEN (Jippromwovi l-ugwaljanza bejn in-nisa u l-irġiel u l-integrazzjoni bejn is-sessi), RRAC (Jiġġielel ir-razziżmu, il-ksenofobija, l-omofobija u forom oħra ta' intolleranza)

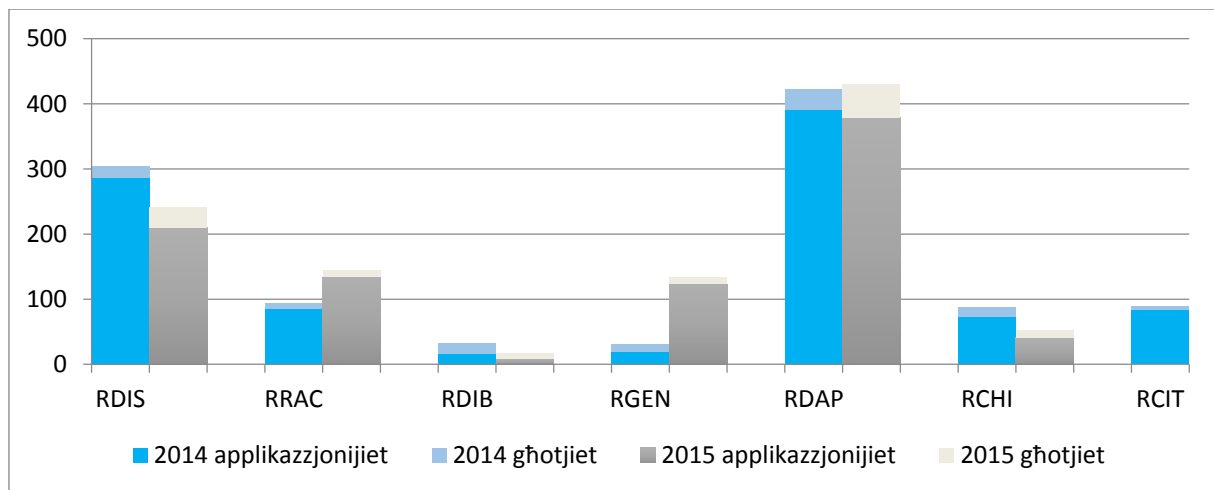
⁹ L-azzjonijiet ta' akkwist jirrappreżentaw l-infiq totali ppjanat tal-oġġettiv speċifiku fuq id-drittijiet tal-konsumaturi, 65 % tal-oġġettiv speċifiku fuq iċ-ċittadinanza u anqas minn 5 % tal-baġit totali ppjanat fuq l-oġġettiv speċifiku dwar il-prevenzjoni tar-razziżmu. L-oġġettivi speċifiċi l-oħra kollha jallokaw għall-attivitajiet ta' akkwist bejn 11 % u 55 % tal-baġit ippjanat.

Filwaqt li l-objettiv speċifiku dwar in-nondiskriminazzjoni huwa implimentat permezz ta' taħlita bbilancjata ta' għotjiet ta' azzjoni, għotjiet operattivi u attivitajiet ta' akkwist, l-objettiv speċifiku dwar il-ġlieda kontra l-vjolenza huwa implimentat permezz tal-għotjiet ta' azzjoni.

2.3. Applikazzjonijiet riċevuti u proġetti magħżula

Id-data għall-2014 u għall-2015, li tirrigwarda kemm l-għotjiet ta' azzjoni kif ukoll daww operattivi, uriet li l-objettivi speċifiċi li attiraw l-akbar għadd ta' applikazzjonijiet huma daww relatati mal-promozzjoni tan-nondiskriminazzjoni u mal-prevenzjoni tal-vjolenza (ara l-Illustrazzjoni 2 hawn taħt).

Illustrazzjoni 2: L-għadd ta' għotjiet ta' azzjoni u għotjiet operattivi mogħtija u l-għadd ta' applikazzjonijiet skont l-objettiv speċifiku u s-sena (2014-2015)

Sors: Rapporti annwali dwar l-implimentazzjoni tal-pjanijiet ta' hidma annwali tal-2014 u tal-2015. RCHI (Jippromwovi d-drittijiet tat-tfal), RCIT (Jippromwovi d-drittijiet li jirriżultaw miċ-ċittadinanza tal-Unjoni), RDAP (Jipprevjeni l-vjolenza kontra t-tfal, iż-żgħażaġh u n-nisa, kif ukoll il-vjolenza kontra gruppi oħra f'riskju), RDIS (Jippromwovi n-nondiskriminazzjoni), RDIB (Jippromwovi d-drittijiet ta' persuni b'diżabbiltà), RGEN (Jippromwovi l-ugwaljanza bejn in-nisa u l-irġiel u l-integrazzjoni bejn is-sessi), RRAC (Jiġġieled ir-razziżmu, il-ksenofobija, l-omofobija u forum oħra ta' intolleranza)

Tul il-perjodu kopert mill-programmi ta' hidma annwali għall-2014-2016, ġew iffinanzjati 352 proġett. Bħala medja, meta wiehed jagħti daqqa t'għajn lejn ir-rata ta' aġġudikazzjoni tas-sejthiet għal proposti fl-2014 u fl-2015¹⁰, din tvarja bejn 7 % u 27 % għal kważi l-objettivi speċifiċi kollha, li hija pjuttost baxxa. Kien biss fl-ambitu tal-objettiv dwar il-promozzjoni tad-drittijiet tal-persuni b'diżabbiltà, li kważi l-applikazzjonijiet kollha ngħataw għotja. It-tieni l-oġhla rata ta' aġġudikazzjoni (kważi 58 %) ġiet osservata fl-2014 f'rabta mal-objettiv speċifiku dwar l-ugwaljanza bejn in-nisa u l-irġiel.

Ġie rreġistrat tnaqqis fl-applikazzjonijiet riċevuti fl-2016, li nzerta fl-istess żmien tat-tnedija tal-Portal tal-Parteċipanti¹¹. Madankollu, din ix-xejra ma wasslitx għal tnaqqis sinifikanti f'termini ta' proġetti approvati.

¹⁰ Ir-rata ta' aġġudikazzjoni ma tistax tkun ikkalkulata għall-2016 abbażi tal-informazzjoni disponibbli.

¹¹ Il-Portal tal-Parteċipanti hija pjattaforma elettronika li tintuża għall-ġestjoni tal-applikazzjonijiet riċevuti għal sejthiet ippubblikat fil-qafas tal-Programm ta' Drittijiet, Ugwaljanza u Ċittadinanza. Skont ir-riżultati tal-evalwazzjoni, il-Portal il-ġdid jista' jkun issimplifikat aktar, b'mod partikolari f'rabta mad-dokumentazzjoni amministrattiva li trid tingħata, sabiex jitheggu jiehdu sehem organizzazzjonijiet iżgħar jew b'anqas esperjenza.

2.4. Kisbiet ewlenin tal-Programm

L-introduzzjoni ta' sistema ta' indikaturi għall-Programm attwali ta' Drittijiet, Ugwaljanza u Ċittadinanza wriet li kienet adegwata biex tkejjel il-kisbiet tiegħu.

Għall-**objettiv ġenerali** tal-Programm (jiġifieri "l-iżvilupp ulterjuri ta' spazju, fejn l-ugwaljanza u d-drittijiet tal-persuni, kif stabbilit fit-TUE, it-TFUE, il-Karta u fil-konvenzjonijiet internazzjonali tad-drittijiet tal-bniedem li l-Unjoni aderixxiet magħhom, jiġu promossi, protetti u implimentati b'mod effettiv"), ġew stabbiliti miri, abbażi ta' hames indikaturi¹².

Billi l-progress fir-rigward tal-kisba tal-outputs u tal-eżiti tal-Programm sa issa kien tajjeb, huwa raġonevoli li wiehed jistenna li l-Programm jagħmel progress tajjeb biex jilhaq ukoll l-objettiv ġenerali tiegħu. Madankollu, id-diffikultà analitika ewlenija hija dik li l-bidla fl-indikaturi globali tkun traċċata u attribwita lill-interventi speċifiċi tal-Programm.

B'mod partikolari, wiehed jista' jistenna li se jintlaħqu tnejn minn hames miri stabbiliti li jirrigwardaw l-objettiv ġenerali tal-Programm: jiġifieri dawk relatati mad-differenza bejn il-pagi tal-irġiel u n-nisa u s-sensibilizzazzjoni dwar id-drittijiet taċ-ċittadinanza tal-UE. B'mod partikolari, il-kontribut tal-Programm għall-kisba tal-eżiti dwar is-sensibilizzazzjoni rigward id-drittijiet taċ-ċittadinanza tal-UE x'aktarx li jkun wiehed sostanzjali, għaliex hemm impatt dirett tal-Programm bis-saħħa tal-attenzjoni tiegħu għall-miżuri ta' sensibilizzazzjoni maħsuba biex jagħtu lok għall-bidla.

Kuntrarjament, il-kontribut tal-Programm x'aktarx li se jkun aktar indirett għall-ilhuq tal-miri f'rabta mar-rati ta' impjieg fost in-nisa, ir-rappreżentanza tan-nisa f'livelli oghla ta' tehid tad-deċiżjonijiet u r-rata ta' impjieg fost il-persuni b'dizabbiltà, peress li l-bidla f'dawn l-oqsma tirrikjedi bidla aktar strutturali fis-swieq tax-xogħol u strutturi ekonomiċi li jinsabu barra mill-isfera diretta ta' influwenza tal-Programm. Madankollu, skont l-evalwazzjoni li saret, il-Programm ta' Drittijiet, Ugwaljanza u Ċittadinanza qed ikollu rwol importanti fis-sostenn tal-bidliet strutturali wkoll.

Fir-rigward tal-progress fl-ilhuq tad-**disa' objettivi speċifiċi** tiegħu, il-kontribut tal-Programm huwa dirett u l-miri x'aktarx li jintlaħqu f'dak li jirrigwarda l-objettivi speċifiċi dwar l-antidiskriminazzjoni, is-sensibilizzazzjoni dwar id-drittijiet taċ-ċittadinanza tal-UE u d-drittijiet tal-konsumaturi.

F'objettivi speċifiċi oħra, il-kontribut huwa minflok aktar indirett. Dan huwa l-każ għall-objettiv speċifiku dwar il-promozzjoni tal-ugwaljanza bejn in-nisa u l-irġiel, fejn x'aktarx li mhux se jintlaħqu l-biċċa l-kbira tal-miri billi hija meħtieġa bidla aktar strutturali fis-swieq tax-xogħol u fl-istrutturi ekonomiċi u dan jaqa' barra mill-isfera diretta ta' influwenza tal-Programm.

B'mod ġenerali, skont ir-risultati tal-evalwazzjoni, l-attivitajiet tal-Programm qegħdin jikkontribwixxu għall-kisba tal-objettivi speċifiċi tiegħu, iżda l-impatt huwa pjuttost moderat, kemm minhabba l-ammont limitat tar-riżorsi tal-Programm (bħal fil-qasam tal-ugwaljanza bejn in-nisa u l-irġiel u d-drittijiet taċ-ċittadinanza tal-UE), kif ukoll minhabba li l-bidla hija influwenzata minn bosta fatturi u politiki differenti oħra.

2.5. Parteċipanti u shubijiet

Is-shubijiet transnazzjonali, bis-saħħa tan-netwerking u l-interkonnnettività ta' bejniethom, huma kontributuri essenzjali għall-effettività tal-Programm. Fil-fatt, skont il-maġġorparti ta'

¹² Indikatur tar-risultati 1: rata ta' impjieg fost in-nisa fil-faxxa ta' età ta' 20-64: Mira: 75 % (kemm għan-nisa kif ukoll għall-irġiel); Mira ewlenija Ewropa 2020; 71 % għan-nisa. Indikatur tar-risultati 2: rata ta' impjieg tal-persuni b'dizabbiltà: Mira: 55 %. Indikatur tar-risultati 3: id-differenza bejn il-pagi tal-irġiel u n-nisa: Mira: 14 %. Indikatur tar-risultati 4: il-persentaġġ ta' nisa fost id-diretturi mhux eżekuttivi fuq bordijiet ta' kumpaniji kkwotati: Mira: 40 %. Indikatur tar-risultati 5: Persentaġġ ta' Ewropej li jqisu ruhhom bħala li għandhom informazzjoni "tajba" jew "tajba hafna" dwar id-drittijiet li jgawdu minnhom bħala ċittadini tal-Unjoni: Mira: 51 %.

dawk li wiegħbu, is-shubijiet żviluppatti fl-ambitu tal-Programm għamlu titjib fl-istrutturi organizzazzjonali tagħhom f'termini ta' implimentazzjoni tal-proġetti, sostenibbiltà tar-riżultati u kapaċitajiet kumplessivi. Għadd iżgħar ta' benefiċjarji rrapportaw ukoll li s-shubijiet kellhom impatt pożittiv fuq il-kapaċitajiet tagħhom li jiġbru l-fondi.

L-evalwazzjoni tas-shubija li ssawret uriet ukoll rappreżentanza adegwata tal-benefiċjarji skont it-tip ta' organizzazzjoni (39 % tal-benefiċjarji totali huma organizzazzjonijiet mingħajr skop ta' qligħ, filwaqt li 5 % huma entitajiet privati bi skop ta' qligħ), iżda kompożizzjoni ġeografika żbilanċjata tal-organizzazzjonijiet parteċipanti (bħal fil-każ tal-programmi predeċessuri).

L-Italja (fil-biċċa l-kbira) u Spanja (sa ċertu punt) huma l-pajjiżi bl-akbar għadd ta' organizzazzjonijiet li applikaw (bħala koordinaturi jew bħala sħab), segwiti mill-Greċja, mir-Renju Unit, mir-Rumanija u mill-Bulgarija. L-organizzazzjonijiet mill-istess sitt pajjiżi jammontaw għal madwar 50 % tal-ghotjiet ta' azzjoni ffinanzjati.

3. X'KISEB IL-PROGRAMM REC?

Kif deher biċ-ċar mill-evalwazzjoni, il-Programm kellu prestazzjoni ġeneralment tajba f'nofs it-terminu fir-rigward tal-oġġettivi speċifiċi f'termini ta' effettività, effiċjenza, rilevanza, koerenza/komplementarjetà/sinergiji u valur miżjud tal-UE. Hemm bżonn ta' titjib, b'mod partikolari, fir-rigward tal-ekwità tiegħu.

3.1. Effettività¹³

Il-Programm qed jagħmel progress tajjeb lejn il-kisba tal-oġġettivi ġenerali u speċifiċi tiegħu. Madankollu, xi drabi ma jkunx faċli li l-bidla fl-indikaturi globali tiġi traċċata u attribwita lill-interventi tal-Programm innifsu billi xi bidliet huma influwenzati minn ħafna fatturi differenti oħra. **L-indikaturi ta' monitoraġġ magħzula biex ikejlu l-kisbiet tal-Programm huma kumplessivament adegwati**, iżda jistgħu jiġi implimentat xi titjib.

Ir-riżultat ewlieni miksub fl-oġġettivi speċifiċi kollha huwa l-ħiliet u l-kompetenzi mtejbja tal-professjonisti. Kisba importanti oħra tal-Programm hija **l-kontribut għall-bidla sistemika mir-riżultati tal-proġetti, inklużi għodod, proċeduri, servizzi u politiki aħjar żviluppatti fl-oġġettivi speċifiċi kollha.**

Skont il-maġġorparti tal-benefiċjarji, **l-attivitajiet kummerċjali mwettqa mill-Kummissjoni biex tippromovi l-Programm fil-biċċa l-kbira tagħhom irnexxew** u għaldaqstant il-popolarità tal-Programm żdiedet meta mqabbel mal-programmi predeċessuri. Madankollu, iridu jinżammu l-isforzi biex ikun żgurat li jintlaħqu l-applikanti potenzjali kollha fl-Istati Membri kollha.

Il-benefiċċju tal-Programm kien għoli meta mqabbel mal-programmi predeċessuri anki f'termini ta' applikazzjonijiet riċevuti u għotjiet konċessi.

Żvilupp pożittiv addizzjonali kien **il-livell għoli ta' implimentazzjoni finanzjarja tal-Programm** billi l-livell ta' finanzjament mitlub mill-applikanti u mogħti f'rabta ma' kull oġġettiv speċifiku fis-snin 2014-2015 huma kemxejn oghla milli fil-programmi predeċessuri.

Barra minn hekk, abbażi ta' diversi indikaturi u skont il-partijiet ikkonċernati mistħarrġa u intervistati, l-evalwazzjoni wriet progress pożittiv fit-twettiq ta' **titjib fil-livell ta' għarfien tad-dritt tal-UE u tal-politiki, drittijiet u valuri tal-UE.** Barra minn hekk, is-shubijiet li ssawru matul l-attivitajiet tal-Programm kellhom impatti pożittivi fuq il-benefiċjarji u fuq il-ħiliet u l-kapaċitajiet tal-partiċipanti.

Fir-rigward tas-**sostenibbiltà** tal-attivitajiet tal-Programm wara t-tmiem tal-finanzjament, il-maġġoranza tal-partijiet ikkonċernati mistħarrġa qiesu li l-azzjonijiet wisq probabbli li se

¹³ **Effettività:** jekk u sa liema punt il-Programm ta' Drittijiet, Ugwaljanza u Ċittadinanza kisibx l-oġġettiv ġenerali tiegħu, kif ukoll id-disa' oġġettivi speċifiċi tiegħu, u liema huma l-fatturi li kkontribwew għal dawn il-kisbiet.

jkunu għat-tul f'termini ta' akkwizizzjoni ta' hiliel u għarfien godda, aktar sensibilizzazzjoni u l-holqien ta' għodod u proċeduri u jibqgħu jeżistu anki wara l-proġetti. L-istennija li l-attivitajiet ta' taħriġ jibqgħu jeżistu hemm anki wara li jitlestew il-proġetti kienet kemxejn inqas. Madankollu, terz biss ta' daww li wiegħbu kellhom stennija li s-shubijiet iffinanzjati matul il-proġett jibqgħu jeżistu anki wara l-perjodu ta' finanzjament. Bl-istess mod, il-proporzjon tal-partijiet ikkonċernati li qiesu li s-shubijiet li ssawru matul il-proġetti ffinanzjati mill-Programm žiedu l-kapaċitajiet tagħhom ta' għbir ta' fondi, kien wieħed baxx. B'mod ġenerali, hemm tassew ftit evidenza dwar is-sostenibbiltà tar-riżultati tal-proġetti wara li jispicċa l-finanzjament.

Fl-aħħar nett, aktar minn 80 % ta' daww li wiegħbu għall-istħarriġ jiddikjaraw li **l-Programm huwa tassew effettiv (hafna) biex jissodisfa l-htigijiet tal-gruppi fil-mira rilevanti**. Aktar minn 70 % tal-benefiċjarji tal-Programm li ġew mistħarrġa fl-evalwazzjoni kienu tal-fehma wkoll li l-Programm kien tassew effettiv hafna biex iqieghed fil-mira l-oqsma politiċi ġusti u l-gruppi fil-mira l-aktar rilevanti.

3.2. Effiċjenza¹⁴

L-analiżi tal-effiċjenza hija bbażata fuq evalwazzjoni kwalitattiva tal-perċezzjoni tal-benefiċjarji tal-kosteffettività tal-azzjonijiet billi d-data limitata disponibbli f'rabta mal-kostijiet u l-benefiċċji tal-intervent tal-Programm ma tagħtix lok għall-applikazzjoni ta' metodologiji kwantitattivi standard għal analiżi għal valutazzjoni tal-kostijiet f'termini ta' benefiċċji. Skont il-maġġorparti tal-benefiċjarji u tar-rappreżentanti tal-Istati Membri, **il-kostijiet tal-Programm huma jew proporzjonati mal-benefiċċji jew huma oghla minnhom**. B'mod partikolari, il-prestazzjoni tal-proġetti f'termini ta' attivitajiet ta' taħriġ tmur lil hinn mill-istennijiet għal diversi objettivi speċifiċi. Dan huwa minnu għall-objettiv speċifiku dwar il-prevenzjoni tal-vjolenza kontra t-tfal, iż-żgħażaġh u n-nisa u huwa wkoll aktar notevoli fid-dawl tan-nefqa mnaqqsa mgarrba (ta' madwar 60 % ta' kemm stmat).

Kisba ewlenija tal-Programm, meta mqabbel mal-programmi ta' qablu, kienet ukoll li **kien hemm anqas domanda fuq il-benefiċjarji f'termini ta' hin u riżorsi finanzjarji**.

Barra minn hekk, skont il-partijiet ikkonċernati, **il-bidliet fit-tfassil tal-Programm**, meta mqabbla mal-2007-2013, **huma l-aktar fattur importanti għall-effiċjenza tal-proġetti biex jiksibu r-riżultati**.

Il-benefiċjarji jqisu l-istrumenti ta' finanzjament attwali bħala adegwati għall-Programm. Madankollu, jqisu li jista' jkun hemm lok għall-użu ta' miżuri alternattivi, bħall-mikrokreditu u s-self żgħir.

Fl-aħħar nett, diversi benefiċjarji indikaw il-kwistjoni **taż-żmien relattivament twil li jittraskorri bejn l-applikazzjoni u l-bidu tal-attivitajiet tal-proġetti bħala wahda problematika għall-effiċjenza tagħhom** billi, tul dan il-perjodu twil jistgħu jinbidlu l-fatturi kurrentwali, u dan ikun jirrikjedi sforz addizzjonali biex il-proġett jiġi adattat għall-kurrent il-ġdid.

3.3 Rilevanza¹⁵

Il-Programm huwa rilevanti ferm għall-htigijiet tal-partijiet ikkonċernati u tal-benefiċjarji tiegħu, pereż. f'termini ta' żvilupp tal-għarfien, taħriġ, sensibilizzazzjoni u

¹⁴ **Effiċjenza**: jekk u sa liema punt il-kostijiet tal-Programm kinux proporzjonati meta wieħed iqis il-benefiċċji miksuba u liema parametri/fatturi kellhom sehem f'dawn ir-riżultati.

¹⁵ **Rilevanza**: dwar jekk u sa liema punt il-Programm ta' Drittijiet, Ugwaljanza u Ċittadinanza jindirizza l-htigijiet u l-problemi tal-gruppi fil-mira identifikati fil-Valutazzjoni tal-Impatt tal-2011¹⁵ u fil-bażi ġuridika tal-Programm, kif ukoll kwistjonijiet li qed ifeġġu, u jekk l-objettivi tiegħu għadhomx rilevanti għall-htigijiet u għall-problemi tal-benefiċjarji.

appoġġ strutturali. Fil-fatt, il-partijiet ikkonċernati mistharrġa fl-evalwazzjoni kienu ferm pożittivi dwar ir-rilevanza tal-azzjonijiet tal-Programm biex jissodisfaw il-htigijiet tagħhom. Madankollu, l-evalwazzjoni kkonstatat ukoll xi lakuni f'rabta mal-htigijiet ta' xi partijiet ikkonċernati u xi ċittadini li jistgħu jinghataw aktar attenzjoni mill-Programm, bħal dik tan-nisa soġġetti għal diskriminazzjonijiet multipli (pereż. in-nisa migranti, b'dizabbiltà u avvanzati fl-età).

Il-htigijiet identifikati fil-waqt tal-adozzjoni tal-Programm għadhom rilevanti, billi, kif intwera mill-evalwazzjoni li saret, diversi miri, relatati, b'mod partikolari, mal-ugwaljanza bejn in-nisa u l-irġiel jew mad-drittijiet tal-persuni b'dizabbiltà x'aktarx li ma jintlaħqux għaliex il-progress kien wieħed kajman.

Il-Programm huwa wkoll flessibbli biżżejjed biex jinkorpora l-htigijiet emergenti.

Indikazzjoni oħra tar-rilevanza kontinwa tal-Programm għall-htigijiet attwali hija **ż-żieda tad-domanda għall-ghotjiet iffinanzjati meta mqabbla mal-programmi preċedenti**, speċjalment fir-rigward tal-oġġettivi speċifiċi relatati mal-vjolenza kontra t-tfal, in-nondiskriminazzjoni u l-ġlieda kontra r-razziżmu.

3.4 Koerenza/Komplementarjetà/Sinergiji¹⁶

Skont il-benefiċjarji, **il-Programm jippreżenta livell għoli ta' koerenza interna** (bejn l-oġġettivi speċifiċi u l-interventi) **u livell għoli ta' koerenza esterna u komplementarjetà ma' strument, programmi u azzjonijiet oħra tal-UE.**

Fl-evalwazzjoni ma nstab li kien hemm l-ebda sovrapożizzjoni sinifikanti ma' Programmi oħra ffinanzjati mill-UE. Dan bħal donnu jikkonferma li l-oġġettivi speċifiċi huma aktar simplifikati u mfissra b'mod ċar jekk jitqabblu mal-programmi predeċessuri.

Barra minn hekk, il-Programm huwa koerenti ferm mal-prinċipji maqbula internazzjonalment, bħall-Aġenda 2030 għall-Iżvilupp Sostenibbli.

Apparti hekk, **il-Programm ta' Drittijiet, Ugwaljanza u Ċittadinanza huwa wkoll konsistenti b'mod kumplessiv, fl-oġġettivi, fil-miri u fit-tipi ta' azzjonijiet tiegħu, mal-politiki nazzjonali fl-istess qasam.**

3.5 Valur miżjud tal-UE¹⁷

Id-dimensjoni inerenti "Ewropea" u transnazzjonali tinsab fil-qalba tal-valur miżjud tal-UE tal-Programm. Skont il-maġġorparti tal-benefiċjarji, fin-nuqqas tal-attivitajiet tal-Programm, proġetti simili ma kinux jitwettqu jew ma kinux ikunu possibbli bl-istess kopertura f'termini ta' benefiċjarji u gruppi fil-mira, minhabba nuqqas ta' riżorsi disponibbli fil-livell tal-Istati Membri. Dan huwa partikolarment minnu għall-azzjonijiet ta' taħriġ fil-qasam tal-prevenzjoni tal-forom kollha ta' vjolenza u fil-qasam tal-protezzjoni tad-data. Bl-istess mod, il-finanzjament mill-UE għall-organizzazzjonijiet fil-livell tal-UE huwa partikolarment fundamentali billi jkun saħansitra aktar diffiċli li jinkiseb finanzjament nazzjonali għal netwerk transnazzjonali. Barra minn hekk, **il-proġetti ffinanzjati mill-Programm**, skont il-partijiet ikkonċernati mistharrġa, jidher li huma **ta' kwalità oghla** u li huma **aktar innovattivi minn daww i ffinanzjati fil-livell nazzjonali.** B'mod partikolari, dawn il-proġetti, peress li jippermettu esperimentazzjoni b'approċċi innovattivi, jistgħu jintużaw biex juru lill-gvernijiet nazzjonali l-benefiċċji tal-attivitajiet imwettqa. Pereżempju,

¹⁶ **Koerenza/Komplementarjetà/Sinergiji:** jekk u sa liema punt il-Programm huwa koerenti mal-interventi l-oħra fil-livell tal-UE u internazzjonali, bħal programmi predeċessuri tal-UE fil-qasam¹⁶, ma' attivitajiet appoġġati minn strumenti oħra tal-Unjoni u, b'mod ġenerali, mal-prijoritajiet Ewropej fl-oqsma koperti mill-Programm.

¹⁷ **Valur miżjud tal-UE:** sa liema punt l-effetti mill-azzjoni tal-UE huma addizzjonali għall-valur li kieku kien jirrizulta minn azzjoni fil-livell nazzjonali biss.

it-taħriġ fl-iskejjel fil-qasam tal-bullying ma japplikax metodi innovattivi, bħal dawk li jinvolvu kemm lill-awtur tal-bullying kif ukoll lill-vittmi u eżempju ieħor huma l-proġetti bl-ghan li jittestjaw il-karta tad-Diżabbiltà tal-UE. Dawn ingħataw appoġġ skont l-oġettiv speċifiku dwar id-drittijiet tal-persuni b'diżabbiltà u bl-ghan li jitwaqqfu l-organizzazzjonijiet nazzjonali rispettivi għall-Karta tad-Diżabbiltà tal-UE (entitajiet governattivi jew nongovernattivi) u jiġi stabbilit il-pakkett nazzjonali rispettiv ta' benefiċċji li l-Istati Membri huma lesti li jimmutwalizzaw.

Fl-aħħar nett, **id-domanda għall-finanzjament skont il-Programm baqgħet wahda gholja matul l-implimentazzjoni tal-Programm.** Dawn is-sejbiet kollha jissuggerixxu li hemm domanda kontinwa għal azzjoni fil-livell tal-UE fl-oqsma koperti mill-Programm.

3.6 Ekwità¹⁸

Il-Programm ta appoġġ speċifiku lill-promozzjoni tal-prijoritajiet trażversali tal-ugwaljanza bejn in-nisa u l-irġiel, id-drittijiet tat-tfal u d-drittijiet tal-persuni b'diżabbiltà

Il-kwistjoni tal-integrazzjoni bejn is-sessi tingħata promozzjoni bis-saħħa ta' oġettiv speċifiku apposta. Apparti minn hekk, l-azzjonijiet speċifiċi għall-ugwaljanza bejn in-nisa u l-irġiel ukoll ġew iffinanzjati skont oġettivi speċifiċi oħra. Dan ifisser li riżorsi finanzjarji sinifikanti ġew allokatidirettament għall-promozzjoni tal-ugwaljanza bejn in-nisa u l-irġiel u għall-integrazzjoni bejn is-sessi. Il-mekkaniżmi u l-prinċipji tal-integrazzjoni bejn is-sessi huma riflessi fil-fażijiet kollha tal-Programm ta' programmazzjoni, implimentazzjoni u monitoraġġ iżda xorta għad hemm lok għat-tishih tal-protezzjoni tan-nisa li jiffaċċjaw bosta żvantaġġi u wkoll għal aktar involviment tal-korpi tal-ugwaljanza fit-twaqqif tal-prijoritajiet tal-Programm.

Fir-rigward tal-protezzjoni tad-drittijiet tat-tfal, il-Programm għandu żewġ oġettivi speċifiċi li fil-mira tagħhom għandhom direttament il-promozzjoni tad-drittijiet tat-tfal. Apparti minn hekk, oġettivi speċifiċi oħra wkoll jistgħu jiffinanzjaw azzjonijiet li huma potenzjalment rilevanti għat-tfal. Barra minn hekk, ir-rispett tad-drittijiet tat-tfal jissahħah bil-fatt li l-organizzazzjonijiet li japplikaw għall-finanzjament, li se jahdmu direttament mat-tfal matul l-implimentazzjoni tal-proġett, iridu jipprovdu lill-Kummissjoni b'deskrizzjoni tal-politika tagħhom dwar il-protezzjoni tat-tfal. Madankollu, l-integrazzjoni tad-drittijiet tat-tfal fil-fażijiet kollha tal-Programmi tista' titjieb aktar, b'mod partikolari permezz tal-involvement ta' korpi li jirrappreżentaw l-interess tat-tfal fit-twaqqif tal-prijoritajiet tal-Programm.

Il-Programm jipprevedi oġettiv speċifiku għall-**promozzjoni tad-drittijiet tal-persuni b'diżabbiltà** u oġettiv ieħor dwar il-promozzjoni tal-implimentazzjoni effettiva tal-prinċipju tan-nondiskriminazzjoni, inkluż abbażi tad-diżabbiltà. L-applikazzjonijiet kollha pprezentati fl-ambitu ta' dan l-oġettiv speċifiku ssarfu f'deċizzjoni pożittiva ta' għotja. L-integrazzjoni tad-drittijiet tal-persuni b'diżabbiltà fil-fażijiet kollha tal-Programm hemm bżonn li tiżdied, b'mod partikolari permezz ta' konnessjoni diretta mal-Istrateġija tal-UE dwar id-Diżabbiltà għall-2010-2020 u aktar involviment tal-korpi li jirrappreżentaw l-interessi tal-persuni b'diżabbiltà fit-twaqqif tal-prijoritajiet tal-Programm.

Dejjem f'rabta mal-ekwità, **il-Programm ma jidhirx li għandu l-htigijiet tal-persuni vittmi ta' żvantaġġi multipli taht il-kappa tiegħu,** billi l-oġettivi speċifiċi ma jappoġġawx sinerġiji u azzjonijiet għall-gruppi li jaqgħu taht żewġ oġettivi speċifiċi jew aktar.

Apparti hekk, **il-kofinanzjament jidher li huwa ostaklu għall-organizzazzjonijiet nongovernattivi zghar li jkun jixtiequ jipparteċipaw fil-Programm.**

Fl-aħħar nett, fil-gejjieni, il-Programm għandu jipprova jqassam ir-riżorsi tiegħu b'mod aktar ibbilanċjat fost il-gruppi fil-mira differenti ta' benefiċjarji u Stati Membri.

¹⁸ **Ekwità:** jekk u sa liema punt il-Programm iddistribwixxa r-riżorsi disponibbli b'mod ġust fost il-benefiċjarji fi Stati Membri differenti, qies il-htigijiet tal-gruppi fil-mira, ippromova l-integrazzjoni bejn is-sessi, id-drittijiet tat-tfal u d-drittijiet tal-persuni b'diżabbiltà.

Kif jitlob ir-Regolament, għandha tingabar id-*data* tal-partecipanti skont is-sess, l-istatus tad-dizabbiltà jew l-età, sabiex jiġi mifhum aħjar kif il-Programm jippromovi l-ekwità permezz tal-attivitajiet iffinanzjati. Madankollu, dan għadu mhux qed isir.

3.7 Ambitu għal simplifikazzjoni¹⁹

Skont l-evalwazzjoni, **il-mod ta' ġestjoni diretta attwali huwa adegwat meta wiehed iqis id-daqs u l-oġettivi tal-Programm**. Madankollu, skont il-maġġorparti tal-benefiċjarji, **hemm lok għal simplifikazzjoni ulterjuri tal-implimentazzjoni, tal-ġestjoni u tat-tfassil tal-Programm**. Fost ir-raġunijiet mogħtija, il-benefiċjarji indikaw, b'mod partikolari, li r-rappurtar finanzjarju huwa wisq iddettaljat, l-aktar meta mqabbel ma' dawk applikati fl-ambitu ta' Programmi oħra tal-UE (pereż. Orizzont 2020 u Erasmus+) u enfasizzaw il-possibbiltà li jitnaqqas il-piż amministrattiv attwali f'termini ta' monitoraġġ u tfassil tal-proposti u ta' rekwiżiti ta' rappurtar.

Suġġeriment fundamentali attwali iehor mill-benefiċjarji jikkonċerna **l-ghotjiet operattivi**, li d-durata tagħhom, fil-fehma tagħhom, tista' tiġi estiża biex tkopri minn tal-anqas sentejn (minflok sena) sabiex jitnaqqas il-piż amministrattiv f'termini ta' applikazzjoni tal-proġetti u proċeduri ta' ġestjoni. Madankollu, l-ghotjiet operattivi annwali jippermettu lill-Kummissjoni twettaq sorveljanza tal-attivitajiet tal-organizzazzjonijiet iffinanzjati u jippermettu aktar flessibbiltà biex il-hidma tal-benefiċjarji tkun adattata għall-htigijiet li jfegġu fl-oqsma rispettivi tagħhom ta' għarfien espert.

Apparti minn hekk, in-nuqqas ta' **kostijiet standard** xi drabi jimplika negozjati fit-tul fost is-shab tal-proġetti dwar il-kostijiet tal-attivitajiet differenti.

Mil-lat pożittiv, il-benefiċjarji u l-uffiċjali tal-Kummissjoni qablu li **s-sistema introdotta dan l-aħhar għall-applikazzjonijiet (il-Portal tal-Partecipanti) timxi fid-direzzjoni tal-issimplifikar tal-proċess ta' applikazzjoni u tat-titjib tal-ġbir u l-aggregazzjoni tad-data tal-monitoraġġ**. Madankollu, jista' jkun hemm xorta lok biex il-proċess ikun issimplifikat ulterjorment, b'mod partikolari f'rabta mad-dokumentazzjoni amministrattiva li trid tingħata.

Barra minn hekk, kwistjoni prinċipali oħra skont il-benefiċjarji hija li hafna mill-finanzjament disponibbli fil-Programm huwa relattivament inaċċessibbli għall-organizzazzjonijiet nongovernattivi zghar tas-soċjetà ċivili, minhabba l-ammonti ta' kofinanzjament meħtieġa għad-daqs stabbilit tal-ghotjiet.

Fl-aħhar nett, element ta' piż amministrattiv, kif kondiviż b'mod wiesa' mill-benefiċjarji kollha huwa t-tul eċċessiv tal-perjodu mill-applikazzjoni sal-bidu tal-attivitajiet tal-proġetti.

4. KONKLUŻJONIJIET U T-TRIQ 'IL QUDDIEM

Ir-rwol kruċjali li kellu l-Programm ta' **Drittijiet, Ugwaljanza u Ċittadinanza** fl-iżvilupp ta' spazju Ewropew ta' ugwaljanza u drittijiet kien speċjalment importanti fil-bidu tal-Programm innifsu, meta l-effetti tal-kriżi ekonomika u l-iżviluppi politiċi u soċjetali relatati fl-Ewropa kienu għadhom qegħdin jinhassu f'hafna Stati Membri.

Dan ir-rapport dwar l-evalwazzjoni *interim* tal-Programm ta' **Drittijiet, Ugwaljanza u Ċittadinanza 2014-2020** jikkonferma r-rilevanza tiegħu biex jikkontribwixxi għall-promozzjoni tal-valuri rilevanti tal-UE, bħar-rispett għad-dinjità tal-bniedem, id-drittijiet fundamentali, in-nondiskriminazzjoni, it-tolleranza, is-solidarjetà u l-ugwaljanza bejn in-nisa

¹⁹ **Ambitu għal simplifikazzjoni:** jekk u sa liema punt il-ġestjoni tal-Programm ta' **Drittijiet, Ugwaljanza u Ċittadinanza** tista' tiġi ssimplifikata aktar.

u l-irġiel u biex isostni l-iżvilupp ta' ċittadinanza tal-UE aktar b'saħħha. L-istruttura attwali tal-Programm jidher li hija adegwata u flessibbli biżżejjed biex jinkisbu l-oġettivi ġenerali u speċifiċi tiegħu. B'mod partikolari, l-oġettivi speċifiċi tal-Programm juru sforz biex jiġu trattati l-kwistjonijiet identifikati fil-programmi preċedenti b'perspettiva trażversali. Dan l-isforz issarraġ fi programm aktar simplifikat, li jinsab f'salib it-toroq bejn l-ugwaljanza u d-drittijiet tal-persuni, fejn il-kontribut tal-attivitajiet għall-kisba tal-oġettivi speċifiċi huwa aktar ċar u tond.

F'dawn is-snin, il-Programm ta' Drittijiet, Ugwaljanza u Ċittadinanza wera l-valur miżjud tal-UE tiegħu kemm fl-impatt pożittiv tiegħu fuq il-partiċipanti u l-gruppi fil-mira kif ukoll fir-rwol tiegħu ta' komplement għal inizzjattivi ta' politika u strumenti oħra ta' finanzjament tal-UE.

Fil-qafas tat-tnejn għall-baġit tal-UE tal-ġejjieni u għall-programmi ta' finanzjament mill-UE, il-Kummissjoni, abbażi tas-sejbiet tal-evalwazzjoni *interim*, se tittratta l-aspetti kollha li ġew identifikati għal titjib, b'mod partikolari l-bżonn li tingħata aktar attenzjoni lill-htigijiet li qed ifeġġu, ir-revizjoni tal-indikaturi tal-monitoraġġ u l-kisba ta' aktar bilanċ ġeografiku fost il-benefiċjarji.